

NACZELNA RADA
PISMOZNAWCZA

WYKAZ GRAFICZNYCH CECH PISMA RĘCZNEGO

1. CECHY SYNTETYCZNE				
1.1. RODZAJ PISMA - zwykle - szablonowe - techniczne - na wzór druku - inne	1.2. TYP PISMA - pallidarny - striarny - kortykalny - subkortykalny	1.3. OGÓLNY OBRAZ PISMA: - uporządkowany - nieuporządkowany - chaotyczny	1.4. ETAP ROZWOJU PISMA: - szkolne - dojrzałe - starcze	1.5. KLASA PISMA - niewyrobione (progresywne) - średnio wyrobione - wyrobione - zanikająca płynność (regresywne) - brak płynności (patologiczne)
1.6. SPOSÓB WYKONANIA a) ręką nawykłą do pisania b) ręką o postępującej utracie płynności c) ręką nienawykłą do pisania: - jeszcze nienawykłą - już nienawykłą d) inne sposoby (np. sporządzane inną częścią ciała niż ręka, bądź z protezą ręki).	1.7. STOPIEŃ NATURALNOŚCI - naturalne - zanikająca naturalność - nienaturalne	1.8. STOPIEŃ STARANNOŚCI - staranne - częściowo staranne - niestaranne	1.9. STOPIEŃ CZYTELNOŚCI - czytelne - częściowo czytelne - nieczytelne	1.10. STOPIEŃ REGULARNOŚCI - regularne - nieregularne
1.11. RODZAJ KREACJI - uproszczony - częściowo wzbogacony - wzbogacony	1.12. ELEMENTY WZBOGACENIA a) brak b) występują: - pętlice - zapętlenia - podkreślenia - inicjały - rysunki, bazgroły - emotikony - inne	1.13. UZUPEŁNIENIA a) brak b) występują: - poprawki - retusze - przekreślenia - wstawki - podkreślenia	1.14. OGÓLNE CECHY PATOLOGII PISMA a) brak b) występują: - neurologiczne - psychiczne - motoryczne - pismo starcze - uzależnienia (alkohol, środki odurzające) *Szczegóły w Wykazie graficznych cech pisma patologicznego.	1.15. INNE ZJAWISKA GRAFICZNE a) brak b) występują: - maskowanie pisma - odwzorowanie pisma - cechy pisma infantylnego - inne

2. CECHY TOPOGRAFICZNE

<p>2.1. MARGINES LEWY</p> <p>a) kształt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prosty - wypukły - wklęsły - nieregularny <p>b) tendencja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prosty - rozszerzający się - zwężający się <p>c) wielkość:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zmniejszony - proporcjonalny - powiększony 	<p>2.2. MARGINES PRAWY</p> <p>a) kształt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prosty - wypukły - wklęsły - nieregularny <p>b) tendencja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prosty - rozszerzający się - zwężający się <p>c) wielkość:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zmniejszony - proporcjonalny - powiększony 	<p>2.3. MARGINES GÓRNY</p> <p>a) kształt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prosty - wypukły - wklęsły - nieregularny <p>b) tendencja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prosty - opadający - wznoszący się <p>c) wielkość:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zmniejszony - proporcjonalny - powiększony 	<p>2.4. MARGINES DOLNY</p> <p>a) kształt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prosty - wypukły - wklęsły - nieregularny <p>b) tendencja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prosty - opadający - wznoszący się <p>c) wielkość:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zmniejszony - proporcjonalny - powiększony 	<p>2.5. WCIĘCIA AKAPITOWE</p> <p>a) brak</p> <p>b) występują:</p> <ul style="list-style-type: none"> - małe - wzorcowe - powiększone
<p>2.6. UKŁAD WIERSZY WZGLĘDEM SIEBIE</p> <ul style="list-style-type: none"> - regularne (równoległe) - nieregularne - zbieżne - rozbieżne 	<p>2.7. UKŁAD WYRAZÓW I ZNAKÓW WZGLĘDEM SIEBIE</p> <ul style="list-style-type: none"> - regularne - nieregularne 	<p>2.8. UKŁAD ZAPISU WZGLĘDEM LINIAMENTU</p> <p>a) brak liniamentu</p> <p>b) jest liniament:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nad linią - na linii - pod linią - niezależnie od liniatury 	<p>2.9. LINIA WIERSZY</p> <p>a) kształt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prosta - łukowata - falista <p>b) tendencja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - równa - wznosząca się - opadająca 	<p>2.10. ODSTĘPY MIĘDZY WIERSZAMI</p> <ul style="list-style-type: none"> - zmniejszone - wzorcowe - powiększone
<p>2.11. ODSTĘPY MIĘDZY WYRAZAMI</p> <ul style="list-style-type: none"> - zmniejszone - wzorcowe - powiększone 	<p>2.12. ODSTĘPY MIĘDZY ZNAKAMI</p> <ul style="list-style-type: none"> - zmniejszone - wzorcowe - powiększone 	<p>2.13. UKŁAD ADRESU</p> <p>a) brak zapisu adresu</p> <p>b) występuje zapis:</p> <ul style="list-style-type: none"> - po lewej stronie - po prawej stronie - w środku - u góry - na dole 	<p>2.14. UKŁAD DATY</p> <p>a) brak zapisu daty</p> <p>b) występuje zapis:</p> <ul style="list-style-type: none"> - po lewej stronie - po prawej stronie - w środku - u góry - na dole 	<p>2.15. UKŁAD NAGŁÓWKA</p> <p>a) brak zapisu nagłówka</p> <p>b) występuje zapis:</p> <ul style="list-style-type: none"> - po lewej stronie - po prawej stronie - w środku
<p>2.16. UKŁAD PODPISU</p> <p>a) brak zapisu podpisu</p> <p>b) występuje zapis:</p> <ul style="list-style-type: none"> - po lewej stronie - w środku - po prawej stronie - w wyznaczonym miejscu wydruku 	<p>2.17. ELEMENTY PORZĄDKOWE</p> <p>a) brak</p> <p>b) występują:</p> <ul style="list-style-type: none"> - punktory (litery, numery, kreski, kropki, rysunki, inne) - tabele - wykresy - rysunki - ramki - inne 	---	---	---

3. CECHY MOTORYCZNE				
<p>3.1. TEMPO</p> <p>a) stopień:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mały - średni - duży <p>b) regularność:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stała - zmienna <p>c) względem normy osobniczej:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zwolnione - naturalne - przyspieszone 	<p>3.2. IMPULS</p> <ul style="list-style-type: none"> - wielowyrazowy - wyrazowy - sylabowy - literowy - grammovy 	<p>3.3. NACISK</p> <p>a) kierunek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - początkowa kreacja - końcowa kreacja <p>b) siła:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mała - średnia - duża <p>c) równomierność:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stały - zmienny: rytmiczny/nierytmiczny <p>d) miejsce wzmożenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - strefa nadlinijna - strefa śródlinijna - strefa podlinijna - z lewej strony znaku - z prawej strony znaku - różne, nieregularne 	<p>3.4. DUKT</p> <p>a) kierunek kreślenia znaków:</p> <ul style="list-style-type: none"> - od lewej - od prawej - od góry - od dołu 	<p>3.5. INNE</p> <p>a) brak</p> <p>b) występują:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nienaturalne zatrzymanie - tremor - falstarty graficzne - częste nieuzasadnione odrywanie dłoni od podłoża pisarskiego <p>* Szczegóły w Wykazie graficznych cech pisma patologicznego.</p>
4. CECHY MIERZALNE				
<p>4.1. WYSOKOŚĆ</p> <p>a) rozmiar:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bardzo duże - duże - średnie - małe - drobne <p>b) regularność:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stała - zmienna: rytmicznie/nierytmicznie 	<p>4.2. SZEROKOŚĆ</p> <p>a) rozmiar:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wąskie (smukłe) - proporcjonalne - szerokie <p>b) regularność szerokości:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stała - zmienna: rytmicznie/nierytmicznie 	<p>4.3. PROPORCJE WYSOKOŚCI STREFY NADLINIJNEJ DO WYSOKOŚCI STREFY ŚRÓDLINIJNEJ</p> <ul style="list-style-type: none"> - zmniejszone - wzorcowe - powiększone - przesadne 	<p>4.4. PROPORCJE WYSOKOŚCI STREFY PODLINIJNEJ DO WYSOKOŚCI STREFY ŚRÓDLINIJNEJ</p> <ul style="list-style-type: none"> - zmniejszone - wzorcowe - powiększone - przesadne 	<p>4.5. NACHYLENIE PISMA</p> <p>a) kierunek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pismo prawoskośne - pismo proste - pismo lewoskośne <p>b) tendencja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stałe nachylenie - zmienne nachylenie - wachlarzowate
<p>4.6. PROPORCJE W BUDOWIE TYCH SAMYCH ZNAKÓW</p> <ul style="list-style-type: none"> - stałe - zmienne 	---	---	---	---
5. CECHY KONSTRUKCYJNE				
<p>5.1. BUDOWA ZNAKÓW</p> <p>Należy wyodrębnić nawykowe cechy identyfikacyjne i przedstawić je w sposób graficzny i opisowy.</p>	<p>5.2. ODMIANY ZNAKÓW</p> <p>a) brak odmian</p> <p>b) występują odmiany:</p> <ul style="list-style-type: none"> - w znakach/zespołach - liczba odmian dla każdego znaku - usytuowanie odmian 	<p>5.3. KSZTAŁT ZNAKÓW</p> <ul style="list-style-type: none"> - okrągłe - owalne - kątowe 	<p>5.4. FORMA PISMA</p> <p>a) jednolita:</p> <ul style="list-style-type: none"> - girlandowa - arkadowa - kątowna - nitkowa <p>b) łączona:</p> <ul style="list-style-type: none"> - girlandowo - arkadowa - girlandowo - kątowna - girlandowo - nitkowa - arkadowo - kątowna - arkadowo - nitkowa - kątowno - nitkowa 	<p>5.5. BUDOWA WIĄZAŃ</p> <p>a) brak wiązań</p> <p>b) wiązania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - girlandowe - arkadowe - kątowe - stykowe - pętlicowe - mieszane

<p>5.6. BUDOWA PĘTLIC</p> <p>a) brak pętlic</p> <p>b) umiejscowienie pętlic:</p> <ul style="list-style-type: none"> - strefa nadlinijna - strefa środkinijna - strefa podlinijna <p>c) typ pętlic:</p> <ul style="list-style-type: none"> - otwarte - półotwarte - zamknięte <p>d) kształt pętlic:</p> <ul style="list-style-type: none"> - okrągłe (zamaszyste) - owalne (wąskie) - kątowe - uproszczone (prosta linia) - mieszane - nietypowe konstrukcje pętlic <p>e) inne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zwielokrotnienie pętlic w znaku 	<p>5.7. BUDOWA PRZEKRESÓW</p> <p>a) kształt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - proste - wypukłe - wklęsłe - faliste - zmienne <p>b) tendencja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - proste - wznoszące się - opadające <p>c) wielkość:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zmniejszone - proporcjonalne - powiększone <p>d) kierunek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - z lewej strony trzonu - równomierne - z prawej strony trzonu 	<p>5.8. BUDOWA I POŁOŻENIE ZNAKÓW DIAKRYTYCZNYCH</p> <p>a) brak znaków</p> <p>b) częściowe pomijanie znaków położenie</p> <p>c) położenie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przed znakiem (lewa strona) - nad znakiem (w polu znaku) - za znakiem (prawa strona) - nisko - wysoko <p>d) kształt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kropka - kreska pionowa - kreska pozioma - kółko - inne 	<p>5.9. ELEMENTY DODATKOWE</p> <p>a) brak</p> <p>b) występują:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podpórki - haczyki - podwójne linie w trzonach - emotikony - inne <p>c) umiejscowienie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - w kreacji początkowej - w kreacji końcowej 	<p>5.10. FORMY POWTARZALNE</p> <p>a) brak</p> <p>b) występują w:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojedynczych znakach - zespołach znaków - strefie nadlinijnej - strefie środkinijnej - strefie podlinijnej - wiązaniach - kreacji początkowej - kreacji końcowej
6. PODPIS				
<p>6.1. RODZAJ PODPISU</p> <p>a) forma:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pełnoprzmiąca - skrócona - parafa <p>b) układ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - imię i nazwisko - nazwisko i imię - nazwisko - inne 	<p>6.2. CECHY DODATKOWE</p> <p>a) brak</p> <p>b) występują:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kropka na końcu - manieryzmy 	<p>6.3. ODNIESIENIE DO PISMA</p> <p>a) przy porównaniu z pismem:</p> <ul style="list-style-type: none"> - o cechach zbliżonych do pisma - o cechach odmiennych niż pismo <p>b) nie dotyczy porównania, brak pisma do porównania.</p>	---	---

Naczelna Rada Pismoznawcza wraz z Polskim Towarzystwem Grafologicznym, w ramach rozwoju dziedziny i ujednolicania ram merytorycznych, na bazie stworzonego w latach 1984 - 1989 przez Jesienną Szkołę Empiryczną „Katalogu graficznych cech pisma ręcznego” i w oparciu o współczesne możliwości badań pismoznawczych, w trakcie obrad w latach 2019-2023 opracowała aktualny i pełny zasób zjawisk graficznych niezbędnych do zmierzenia oraz przeanalizowania w ramach rzetelnego i prawidłowego prowadzenia jakichkolwiek analiz pismoznawczych.

Wykaz ten, opracowany przez ekspertów pismoznawców NRP i PTG posiadających pełne specjalizacje badania pisma ręcznego, tj. kryminalistyczne, psychologiczne, kliniczne badanie pisma ręcznego, zawiera wszystkie możliwe i obowiązkowe do sprawdzenia zjawiska graficzne, które wyszczególnia współczesne pismoznawstwo i rozwój technologiczny.